

Yedi İklim Ders Kitaplarındaki Deyim Kullanımına Dair Sıklık İncelemesi

Kadir KAPLAN¹

Merve İMAÇ²

Öz

Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ve kültür aktarımı, haliyle de söz varlıkları oldukça önemlidir. Dil öğrenimi sırasında bireyler; hedef dildeki kalıplaşmış ifade, atasözü ve deyim gibi unsurlarla karşılaşmaktadır. Dil öğretilirken deyim aktarımı, deyimlerin kültürel özellikleri gibi unsurlar da göz önünde bulundurulduğu için etkili bir iletişim açısından önem arz etmekte ve günlük hayatın önemli bir parçası olarak dil öğrenen bireylere fayda sağlamaktadır. Bu sebeple yabancılara Türkçe öğretiminde kaynak olarak kullanılan kitaplar ve bu kitaplardaki söz varlıkları oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan “Yedi İklim Ders Kitapları”nda (A1, A2, B1, B2, C1, C2) kullanılan deyimler tespit edilmiş; deyimlerin kullanım sıklıklarına ve ilişkilendirildikleri görsellere yer verilmiştir. Çalışmanın amacı “Yedi İklim Ders Kitapları”nda yer alan deyimlerin farklı seviyelerdeki kullanımlarını ve görsel materyallerle ilişkilendirilme şekillerini tespit etmektir. Karma araştırma desenlerinden eşzamanlı üçgenleme kullanılmıştır. Sıklık tablosu ile toplanan veriler, hem içerik analizi hem de betimsel istatistik yoluyla analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda A1 düzeyinde 8, A2 düzeyinde 21, B1 düzeyinde 27, B2 düzeyinde 33, C1 düzeyinde 93 ve C2 düzeyinde 116 olmak üzere tüm düzeylerde toplam 298 deyim tespit edilmiştir. Tespit edilen 298 deyim görsellerle ilişkilendirilmesine bakıldığında 4 karikatür ve 3 fotoğraf olmak üzere sadece 7 görsel unsur kullanıldığı görülmektedir. Deyim kullanma sıklığının dil seviyelerine göre arttığı belirlenmiştir. Kullanılan deyimlerin 291 tanesinin herhangi bir görsel unsurla desteklenmediği görülmüştür.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi ABD, kadkaplan@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7901-1025

²Yüksek Lisans öğrencisi, Bayburt Üniversitesi, merveimac17@gmail.com, ORCID: 0009-0003-9673-3849

Kaynak gösterme: Kaplan, K. ve İmaç, M. (2023). Yedi iklim ders kitaplarındaki deyim kullanımına dair sıklık incelemesi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 8(1), 137-168.

Geliş tarihi: 15.03.2023 – Kabul tarihi 28.03.2023

DOI: 10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v08i1006

Anahtar Kelimeler: *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, deyimler, ders kitapları, dil, sıklık analizi.*

Frequency Analysis of Idiom Usage in “Yedi İklim» Textbooks

Abstract

In teaching Turkish to foreigners, language and culture transfer, and therefore, vocabulary is very important. During language learning, individuals encounter elements such as stereotyped expressions, proverbs and idioms in the target language. Since elements such as idiom transfer and cultural characteristics of idioms are also taken into consideration when teaching a language, they are important for effective communication and benefit language learners as an important part of daily life. For this reason, the books used in teaching Turkish as a foreign language and the vocabulary in these books are of great importance. In this study, the idioms used in “Yedi İklim Textbooks” (A1, A2, B1, B2, C1, C2) used in teaching Turkish as a foreign language were determined; the frequency of use of idioms and the visuals they are associated with are given. The aim of the study is to determine the usage of idioms in “Yedi İklim Textbooks” at different levels and the way they are associated with visual materials. Simultaneous triangulation, one of the mixed research designs, was used. The data collected through frequency tables were analysed through both content analysis and descriptive statistics. As a result of the study, a total of 298 idioms were identified at all levels, 8 at A1 level, 21 at A2 level, 27 at B1 level, 33 at B2 level, 93 at C1 level and 116 at C2 level. When we look at the association of 298 idioms with visuals, it is seen that only 7 visual elements, 4 cartoons and 3 photographs, were used. It was determined that the frequency of idiom use increased according to language levels. It was observed that 291 of the idioms used were not supported by any visual element.

Keywords: *Teaching Turkish to foreigners, idioms, textbooks, language, frequency analysis.*

Giriş

Değişen dünya şartlarında küreselleşmenin de etkisiyle ikinci bir dil öğrenmek ihtiyaç haline gelmiştir. Dünyada yaşanan hızlı değişimler, insanların birden fazla dil bilmesi zorunluluğunu meydana getirmiştir. Bu bağ-

lamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine yönelik faaliyetler de hızla artmıştır. “İkinci ya da yabancı bir dil öğrenmek aynı zamanda o dilin konuşulduğu toplum hakkında bilgi sahibi olma ve hedef dilde meydana gelmiş kültürü tanıma fırsatı sunmaktadır. Çünkü her dil, dünyaya kendi penceresinden bakar ve onu kendince yorumlar. Dolayısıyla hedef dili öğrenen birey, dünyayı farklı açılardan değerlendirme fırsatı bulur; hoşgörülü bir bakış açısına sahip olur” (Melanlıoğlu, 2013, s.129). Dil eğitiminde en önemli noktalardan biri dilin toplumun maddi ve manevi değerlerini, toplumun yaşam şekli ile kültürünün bir yansıtıcısı durumunda olduğunu bilmektir. Toplumun değerlerinin ve kültürünün dilde yaşaması da söz varlıklarıyla mümkün olmaktadır. Bu söz varlıkları ise kalıplaşmış ifadeler, atasözleri ve deyimler gibi unsurlardır.

Deyimler için kısa ve öz, sözlü anlatım araçları tanımını yapmak mümkündür. “Deyimler asıl anlamlarından uzaklaşarak yeni kavramlar meydana getiren kalıplaşmış sözlerdir. İki veya daha çok kelimedenden kurulu bir çeşit dil ifadesi olan bu sözler; duygu ve düşüncelerimizi, dikkati çekecek biçimde anlatan isim, sıfat, zarf, basit ve birleşik fiil görünüşlü gramer unsurlarıdır” (Elçin, 1986, s. 642). Deyimler genel itibarıyla birçok kelimenin bir araya gelmesi neticesinde oluşan ve tek bir anlamı ifade eden kalıplaşmış bir takım sözcük gruplarıdır (Gairns ve Redman, 1986, s. 36). Deyim sözcüğü sözlükte “Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir” olarak yer almaktadır (TDK, 2011). Bu tanımlardan hareketle deyimler için toplumların oluşum süreçleri içerisinde meydana gelen, kuşaktan kuşağa aktarılan ve anlatımın akıcı olmasını sağlayan çoğu gerçek anlamının dışında kullanılan kalıplaşmış kelime grubu tanımı yapılabilir. Deyimler; bireylerin dili kullanmalarına, söz varlıklarını geliştirmelerine katkıda bulunur. Deyimler; toplumların gelenek ve göreneklerini, yaşam şekillerini, kültürlerini, tarihlerini yansıtan çeşitli ipuçları verir (Bulut, 2013, s. 570). Akar (1994, s. 32)’ın ifadesine göre “Deyimler toplumların kültürünü, yaşam şeklini, dünyayı algılama biçimini mecaz anlamlarla yansıtarak kalıplaşmış bir şekilde ortaya koyar. Bir dile yansıyan kültürü oluşturan her ögenin duygu ve ifadeleri en kısa yoldan iletilmesini sağlar.” Deyimler dillerin söz varlıklarının önemli kısımlarını oluştururlar. Deyimler kullanılan dilin birçok özelliğini yansıtmasının yanı sıra bir dili, ana dili olarak kullanan ve o

dili öğrenmekte olan bireylerin bilmesi gereken sözcüklerdir. Bir dilin dil bilgisi, sözcükleri ve dili oluşturan diğer unsurlar yeterli şekilde kavranmış olsa dahi deyimler olmadan dili öğrenme ve dile hâkim olma gayreti yetersiz kalmaktadır (Aksan, 2015, s. 82). Toplumların dünyayı algılama şekillerini, yaşama biçimlerini ve kültürlerini mecaz olarak yansıtmakta olan deyimler; dillerin söz varlıklarının oldukça önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bir dili büyük oranda zenginleştiren deyimler bireylerin dili düzgün ve etkili bir şekilde kullanmalarına yardımcı olur. Deyimler kısa olsalar da dile açık ifadeler katar ve çarpıcı bir etki yaratır. Bu nedenle dil öğretiminde dil bilgisi kadar önemli bir yere sahiptir. Yani deyimler Türkçenin anlaşılır ve doğru şekilde kullanılmasının yanı sıra bireylerin anlama, anlatma, okuma, yazma ve dinleme becerilerinin gelişmesine de katkı sağlamaktadır. Bu yüzden deyim bilgisi eksik olan bireylerin o dili etkin bir şekilde kullanabildiğini söylemek mümkün görünmemektedir. Deyimler dört temel beceri olan okuma, yazma, dinleme ve konuşma yetilerinin gelişmesi için de oldukça önemli öğelerdir. Elçin (1986, s. 642), deyimleri birden fazla kelimedenden meydana gelen birer dil ögesi olarak tanımlar ve deyimlerin duygu ve düşünceleri ilgi çekecek şekilde anlatmayı sağlamanın yanı sıra isim, fiil, zarf, sıfat gibi gramer unsurları olduklarını da ifade eder. Bu noktada geniş bir kullanım alanına sahip olan deyimlerin anlama ve anlatmaya yönelik her türlü dil becerisini geliştirdiğini söylemek mümkündür.

Bir dilde deyim bilgisi eksik olan bireylerin o dili tam olarak bildiği söylenemez. Herhangi bir dile hakim olmak ve onu tam olarak anlayabilmek söz konusu dilin sözcüklerini ya da dil bilgisini iyi bilmekle değil, o dilin kültürel değerlerini ve dolayısıyla deyimlerini bilmekle mümkün olur (Delisle, 2001: 165). Dil insanlık boyunca varlığını devam ettireceği için deyim öğretimi; Türkçenin doğru, anlaşılır ve bilinçli bir biçimde kullanılmasını, anlama ve anlatma becerilerinin gelişmesinin yanında konuşma, okuma, yazma ve dinleme becerilerinin gelişmesini de sağlamaktadır.

Dil eğitimi sürdürülürken atasözleri ve deyimlere fazlaca yer verilmektedir. Bulut'a göre (2013) deyimler ve atasözlerinin öğretiminde metinler kullanılarak sağlanan kültür aktarımında anlama ve anlatma becerilerinin artması, Türkçeyi doğru ve etkin kullanma, yaratıcı düşünce gücü ve evrensel değerleri yansıtmının hedeflendiği görülmektedir. Bu açıdan bakıl-

dığında deyim ve atasözlerini, eğitim ve öğretimin boyutu itibarıyla kültür unsurlarının aktarımını sağlayan araçlar olarak ifade etmek mümkündür. MEB Türkçe Öğretim Programı'nda; sonraki nesillere aktarılan kültür unsurlarının, evrensel değerlerin ve milli bilincin doğru bir şekilde yansıtılmasından bahsedilmektedir.

Türkçe Eğitim Programı'nın 'Genel Amaçlar' başlığında şu maddelere yer verilmiştir: "Öğrencilere Türk dilini sevdirmek, kurallarını sezdirmek; onları Türkçeyi gelişim süreci içinde bilinçle, özenle ve güvenle kullanmaya yöneltmek, sözlü ve yazılı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla, Türk kültürünü tanıma ve kazanmalarında Türk yurdunu ve ulusunu, doğayı, hayatı, insanlığı sevmelerinde yardımcı olmak." Maddelerdeki bu hususlara bakıldığında Türkçe öğretiminde yer alan ve Türkçenin önemli söz varlıklarından olan deyimler ve atasözlerine dolaylı bir şekilde yer verildiğini söylemek mümkündür. Bu açıdan dil eğitiminde deyimlerin oldukça önemli bir yere sahip olduğu belirtilmektedir (Bulut, 2013, s. 571).

Dillerin kendilerine ait ve özel bir düşünce sistemi bulunmaktadır. Bu sistemin o dilin söz varlıklarına yansıdığı da görülmektedir. Deyimler toplumlarda zaman içinde kendiliğinden ortaya çıkmakta ve söz yaratma gücünden meydana gelmektedir. Bu söz yaratma gücü çeşitli benzetmelerden, yaşanmışlıklardan ve mecazlardan doğmaktadır. Dolayısıyla dil öğrenirken hedef dilin kültürünü de öğrenmek mümkündür. Çünkü dil kültürü yansıtır ve kültür de dili şekillendirir. Bu sebeple dil öğretiminde deyimleri kullanmak o dilin kültürünün öğrencilere aktarılmasını sağlayacaktır.

Kültür, bir süreç içerisinde gelişir ve dil aracılığı ile diğer nesillere aktarılır. Bu aktarım sayesinde kültür, yapısını ve canlılığını korur. Kültürün dil üzerinde aktarımı ise söz varlığıyla mümkündür. Buna göre dil öğretiminde söz varlığına ağırlık verilmesi gerekmektedir. Hedef dilde kullanılan sözcükler ve söz grupları dil öğrenmekte olan bireylerin dile hakim olmasıyla doğru orantılıdır. Hedef dile yaklaştıran unsurlar arasında sadece sözcükler değil aynı zamanda deyimler ve atasözleri gibi söz varlıkları da yer almaktadır.

Yabancı dil öğretimini kültürden bağımsız şekilde aktarmak mümkün değildir. Bu yüzden bir dil öğrenilirken kişinin o dilin ifade ve kavramlarını iyi anlayabilmesi, karşılaşılabilecek herhangi bir durum karşısında kendini

doğru ifade edebilmesi ve doğru tepkiyi verebilmesi açısından oldukça önemlidir. Bu da ancak kültürün açık ve doğru bir biçimde aktarılmasıyla sağlanabilmektedir. Söz konusu aktarımı doğrudan sağlayan dil unsurları ise kültürün ve söz varlıklarının birer yansıması olan deyimler ve atasözleridir. Zira “deyimler ve atasözleri aracılığı ile dil kendi başına değer ve kültür aktarımı yapmaktadır” (Varışoğlu vd. 2014, s. 228).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz varlığı aktarımı, dikkat edilmesi gereken önemli bir konudur. “Yabancı dilde söz varlığının önemi; iletişim kurabilme, dil bilgisi yetkinliğinin gelişimi” (Barcroft, 2004, s. 201) şeklinde değerlendirildiğinden bireyler hem kendi dillerinde hem de hedef dilde öğrendikleri söz varlıkları aracılığıyla kendilerini doğru şekilde ifade edebilmektedir. Dilin derinliğini, estetiğini, kültürünü ve inceliğini dile ait olan atasözleri ve deyimler yansıtmaktadır (Bulut, 2013). Bu açıdan eğitim ve öğretimde doğru aktarım yapılması için deyim ve atasözlerinin eğitim ortamında etkili bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

“Yabancı dil olarak Türkçe ders kitapları, kültürel unsurların çeşitliliğini yansıtarak öğrencilerin kültürlerarası meseleler üzerine olan farkındalığını arttırabilir; aynı zamanda etkili ve verimli iletişim kurmalarını sağlayabilir” (Ökten, Kavanoz, 2014, s. 849). “Öğrenciler bir dili öğrenmenin altında aslında kültürün yattığından ziyade bu işin ezber ve çeviri işi olduğunu düşünürler”. Yani bir dile hakim olmak “tarihsel ve kültürel özelliklerle bağlı farklı dünyanın işaretlerinin ve gerçeklerinin içerisine girmek” (Ciccarelli, 1996, s. 573) anlamına gelmektedir. Bu açıdan dil eğitiminde kültürü öğrenmek için atasözü ve deyimlerin doğru şekilde aktarılması büyük önem arz etmektedir. Kısaca yabancı dil öğretimini atasözleri ile desteklemek öğrencilere o dilin kültürüne daha geniş bir açıdan bakma imkanı tanımaktadır (Brosh, 2013).

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR), dil eğitimi adına uluslararası düzeyde bir ölçüt sağlayabilmek amacıyla bütün dillerde üç temel beceriyi (anlama, dinleme ve okuma), konuşma (konuşmaya katılma, bağlantılı konuşma) ve yazma gibi 6 farklı düzeyde kategorize etmektedir. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CERF) açısından 6 aşamayı baz alan dil eğitiminde son iki seviye olan C1 ve C2 seviyelerine ulaşıldığında öğrenilen dilin söz sanatlarının da kullanılabilmesi söz konusudur. Bu

seviyede deyimler ve atasözlerinin öğretimi ve öğrenimi için materyallerden sıklıkla yararlanılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde temel materyal ise şüphesiz kitaplardır. Atasözleri ve deyimlerin öğretilebilmesi için özellikle C seviyesindeki kitaplarda bu söz varlıklarına yer verilmektedir. Ortak bir geçmişi bulunmayan, farklı kültürel unsurlar barındıran bir toplumun dilini anlamak için o dildeki söz varlıklarını öğrenmek ve kültüre maruz kalmak gerekmektedir (Yusufoğlu, 2017, s. 5).

İnsanlar yaşam boyunca farklı sosyal ortamlarda, farklı insanlarla iletişim kurarlar. Bu iletişim için bireylerin kendilerini doğru ifade etmeleri gerekmektedir. Doğru ifade gücü ise bireyin söz varlıklarını kullanma yetisiyle alakalıdır. Atasözleri, deyimler gibi unsurlar bir dilin söz varlığının büyük bir kısmını oluştururlar. Yabancılara Türkçe öğretiminde bu unsurlara dikkat etmek dilin özelliklerini büyük oranda kavramaya yardımcı olur. Yabancılara Türkçe öğretilmesiyle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarına ve Türkçenin söz varlığına ilişkin birçok çalışma olduğu görülmektedir. YÖK Ulusal Tez Merkezi çalışmalarında deyim başlığı ile ilgili olarak 2018-2021 yılları arasında 50 yüksek lisans, 1 doktora tezi mevcuttur. Söz konusu çalışmalar arasında ise 24 yüksek lisans, 1 doktora tezi Yabancılara Türkçe Öğretiminde “deyim” içeriklidir (Evsen, 2022, s. 44).

Gündoğdu (2019), “Kültürlerarası İletişim Yaklaşım Açısından Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Deyimler” araştırmasında Yeni Hitit, Yedi İklim Türkçe, Gazi Yabancılar İçin Türkçe, İzmir Yabancılar İçin Türkçe ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitaplarında bulunan deyimleri incelemiş ve kitapları karşılaştırmıştır. Çalışmada bu kitaplarda deyim aktarımının olmadığı ve kitaplar arasında deyim ortaklığının bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca kitaplarda deyimlerin nasıl öğretileceği hususunda ortak ve sistematik bir yol izlenmediği görülmüştür. Özkan (2017), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Türk Kültür Öğeleri Olarak Atasözleri ve Deyimler” isimli araştırmasında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında kullanılan Gazi Üniversitesi TÖMER, Yeni Hitit Ders Kitabı ve Yedi İklim Türkçe Ders Kitabında kullanılan atasözleri ve deyimler üzerine bir sıklık çalışması yapmıştır. Çalışmada ünitelere göre dağılımına bakıldığın-

da dil öğretim ilkeleri de göz önünde bulundurularak deyimlerin dengeli bir şekilde dağıtıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak kitaplar arasındaki deyim sayısında farklılıklar olduğu da belirtilmiştir. Serin (2017), “Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti’yle Bu Kitapları Kullanan Öğrencilerin Söz Varlığının Karşılaştırılması” adlı çalışmada Yedi İklim Türkçe Seti’nde (A1, A2 ve B1) kullanılan söz varlıkları ile dil öğrenen bireylerin söz varlıklarını karşılaştırmıştır. Bu söz varlıklarını kalıp ifadeler, atasözleri ve deyimler bağlamında incelemiştir. Çalışmada ders kitapları ile çalışma kitaplarındaki metinlerde ve metin dışında yer alan deyim sayıları karşılaştırılmıştır. Çalışma sonucunda çalışma kitaplarında yer alan deyim sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda öğretim setlerinde deyim kullanımının dil seviyeleriyle orantılı olacak şekilde artmış olduğu sonucuna da varılmıştır. Erdoğan (2019), “Yabancılara Türkçe Öğretimine Yönelik Ders Kitaplarının Atasözleri ve Deyimler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve Yedi İklim Türkçe Ders Kitaplarında (A1-A2, B1-B2, C1-C2) yer alan dinleme ve okuma metinlerindeki atasözü ve deyim kullanımını araştırmıştır. Kitaplarda kullanılan atasözleri ve deyimleri düzeyler açısından sıklık ve oran bağlamında ele almıştır. Yapılan çalışma sonucunda deyim ve atasözlerine en çok yer veren kitabın Yedi İklim olduğu ve kullanım oranlarının seviyeler arasında aşamalı bir şekilde artış gösterdiği görülmüştür. Türkçenin söz varlığıyla ilgili birçok çalışma yapılmıştır ancak çalışma özelinde Türkçenin söz varlığı olan deyimlerin Yedi İklim kitaplarındaki kullanım sıklığı, seviyeler arasında kullanılan ortak deyimlerin tespiti ve deyimlerin ilişkilendirildiği görsel unsurların belirlenmesi açısından çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim kitaplarındaki deyim varlıklarını görmek, deyimlerin farklı seviyelerdeki kullanım sıklıklarını saptamak ve ilişkilendirildiği görsel materyal türlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yedi İklim A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında deyimler;
 - a) Ne sıklıkta yer almıştır?
 - b) Hangi tema ve görselle ilişkilendirilmiştir?

2. Yedi İklim ders kitaplarında seviyeler arasında (A1, A2, B1, B2, C1, C2) ortak kullanılan deyimler var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Yedi İklim A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitabında yer alan deyimleri ve deyimlerin ilişkilendirildiği tema ve görselleri belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel ve nicel yöntem yaklaşım ve kavramların birleştirildiği karma araştırma desenlerinden eşzamanlı üçgenlemeden yararlanılmıştır. Eşzamanlı üçgenlemede nicel ve nitel veriler aynı zamanda toplanmakta, veri analizi ise ayrı ayrı yapılmaktadır. Bulguların yorumlanması aşamasında nicel ve nitel veriler birleştirilmektedir (Creswell, 2003). Çalışmada araştırmacılar tarafından Yedi İklim A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitabı incelenip nitel ve nicel veriler aynı anda toplandığı için çalışma yöntemi olarak eşzamanlı üçgenlemeye yaklaşmaktadır.

İnceleme nesnesi

Çalışmanın inceleme nesnesini Yedi İklim A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitapları oluşturmaktadır. Türkçe öğretim setleri arasında en çok tercih edilenler arasında Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti'nin yer alması (Kemiksiz, 2021) çalışmada Yedi İklim A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarının seçilme sebebidir.

Veri toplama aracı

İnceleme nesnesindeki ders kitaplarında yer alan deyimleri belirlemek ve deyimlerin görsellerle olan ilişkisi saptamak için araştırmacılar tarafından ayrı ayrı sıklık tablosu hazırlanmıştır. Sıklık tablosu ile hangi deyim hangi temada kaç kez yer aldığı ve hangi görsel materyalle ilişkilendirildiği çalışmanın alt problemleri doğrultusunda düzenlenerek veri toplama süreci tamamlanmıştır. Sıklık tablosuyla ilgili yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ve ölçme değerlendirme alanı uzmanlarından görüş alınmış ve sıklık tablosunun belirlenen alt problemleri cevaplamada yeterli olduğu konusundaki fikir birliği üzerine veri analizine geçilmiştir.

Veri analizi

Araştırmanın verileri analiz edilirken nitel boyut için inceleme nesnesini oluşturan Yedi İklim A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitapları içerik analizi yapılarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın nicel boyutunda ise toplanan veriler frekans ve yüzde gibi betimsel istatistik teknikleri kullanılarak sunulmuştur. Veri analizinde öncelikle her bir ders kitabındaki temalara dair bir sıklık tablosu kaydı hazırlanmış ve hazırlanan sıklık tablolarının doğruluğu iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kontrol edilerek tabloların tutarlılığı sağlanmıştır. Tutarlılığı sağlamak için (Miles & Huberman, 1994)'ın görüş birliği görüş ayrılığı formülü kullanılmış ve araştırmacıların kodlamaları ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışmaları olan iki alan uzmanının karşılaştırılmıştır. Ardından tutarlılığı sağlanan tablolardan elde edilen veriler bilgisayar ortamına kaydedilerek yorumlanmıştır.

Bulgular

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgular bu bölümde sırasıyla sunulmuştur.

1.Yedi İklim A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında yer verilen deyimlerin yer alma durumlarına ilişkin bulgular

Tablo 1: *Yedi İklim Ders Kitabı A1 Düzeyi*

Deyim	Tema	N	İlişkilendirilen Görsel Türü
Gözünüz aydın	Günlük Hayat (3.Ünite)	1	-
Kolay gelsin	Günlük Hayat (3.Ünite)	1	-
Canı istemek	Günlük Hayat (3.Ünite)	1	-
Bereket versin	Günlük Hayat (3.Ünite)	1	-
	Meslekler (5.Ünite)	1	-
Gözden geçirmek	İletişim (7.Ünite)	1	-
Meraktan ölmek	İletişim (7.Ünite)	1	-
Keyfini çıkarmak	Tatil (8.Ünite)	1	-
Kendine gelmek	Tatil (8.Ünite)	1	-
Toplam		9	-

Tabloya göre A1 düzeyinde toplam 8 farklı, toplamda 9 deyim tespit edilmiştir. Deyimler kitaptaki temalara göre sıralanmıştır. Günlük Hayat temasında deyimlere diğer ünitelere göre daha fazla yer verilmiştir (f=4).

İletişim ve Tatil temalarında ikişer, Meslekler temasında ise 1 deyim yer almıştır. Birden fazla temada kullanılan ortak deyim olarak “bereket ver-sin” deyimini belirlenmiştir. Deyimler herhangi bir görsel unsurla desteklenmediği görülmüştür.

Tablo 2: *Yedi İklim Ders Kitabı A2 Düzeyi*

Deyim	Tema	N	İlişkilendiren Görsel Türü
Dünyaya gelmek	Zaman-Mekân (1.Ünite)	4	
Yol göstermek	Zaman-Mekân (1.Ünite)	1	
Gözün aydın	Zaman-Mekân (1.Ünite)	1	
Darısı başına olmak	Sağlıklı Yaşam (2.Ünite)	1	
Şifayı kapmak	Sağlıklı Yaşam (2.Ünite)	1	
Ders vermek	Sosyal Etkinlikler (3.Ünite)	1	
Gurur duymak	Sosyal Etkinlikler (3.Ünite)	1	
Rölü olmak	Sosyal Etkinlikler (3.Ünite)	1	
İlgi göstermek	Güzel Ülkem (4.Ünite)	1	
Dikkat çekmek	Güzel Ülkem (4.Ünite)	1	
Dört gözle beklemek	Güzel Ülkem (4.Ünite)	1	
Ağaç olmak	Üretimden Tüketime (5.Ünite)	1	Fotoğraf
Ayağımı yerden kesmek	Üretimden Tüketime (5.Ünite)	1	Karikatür
Ağzının tadını bilmek	Üretimden Tüketime (5.Ünite)	1	
Hoş geldiniz	Duygular (6.Ünite)	1	
Söz geçirmek	Teknoloji ve İletişim (7.Ünite)	1	
Yok olmak	Teknoloji ve İletişim (7.Ünite)	1	
Görev almak	İnsan ve Toplum (8.Ünite)	1	
Toplam		21	

Tabloya göre A2 düzeyinde toplam 21 tane deyim yer almaktadır. Deyimler kitaptaki temalara göre sıralanmıştır. Zaman-Mekan, Sosyal Etkinlikler, Güzel Ülkem ve Üretimden Tüketime ünitelerinde üçer tane, Sağlıklı Yaşam ile Teknoloji ve İletişim ünitelerinde ise ikişer tane deyim kullanılmıştır. Duygular ve İnsan ve Toplum ünitelerinde yer alan ise birer tane deyim bulunmaktadır. Elde edilen veriler incelendiğinde en çok tekrar edilen

deyim Zaman-Mekan ünitesinde kullanılan “dünyaya gelmek” deyimidir. İlişkilendirilen görsellere bakıldığında 5.temada “ağaç olmak” deyimini verilen bir fotoğraf ile desteklenmiştir. Yine 5.temada yer alan “ayağını yerden kesmek” deyimini ise bir karikatür ile sembolize edilmiştir.

Tablo 3:Yedi İklim Ders Kitabı B1

Deyim	Tema	N	İlişkilendiren Görsel Türü
Elde etmek	Haberin Var mı? (1.Ünite)	1	-
Şans tanımak	Haberin Var mı? (1.Ünite)	1	-
Yer almak	Haberin Var mı? (1.Ünite)	1	-
Sıcak bakmak	Yorumlar ve Görüşler (2.Ünite)	1	-
Ekmeğini eline almak	Yorumlar ve Görüşler (2.Ünite)	1	-
Gözden geçirmek	Yorumlar ve Görüşler (2.Ünite)	1	-
Kıymetini bilmek	Yorumlar ve Görüşler (2.Ünite)	1	-
İçine kapanmak	Yorumlar ve Görüşler (2.Ünite)	1	-
Sabahı zor etmek	Eğitim (3.Ünite)	1	-
Hayal kurmak	Eğitim (3.Ünite)	1	-
Gözlerini alamamak	Eğitim (3.Ünite)	1	-
Kalbi yerinden fırlamak	Eğitim (3.Ünite)	1	-
Gözünüz aydın	Eğitim (3.Ünite)	1	-
Gurur duymak	Eğitim (3.Ünite)	1	-
Can kulağıyla dinlemek	Gelin Tanış Olalım (4.Ünite)	1	-
Boşa gitmek	Gelin Tanış Olalım (4.Ünite)	1	-
Güçlük çekmek	Gelin Tanış Olalım (4.Ünite)	1	-
Avcunun içine almak	Gelin Tanış Olalım (4.Ünite)	1	-
Dili tutulmak	Engelleri Kaldıralım (5. Ünite)	1	-
Çileden çıkmak	Engelleri Kaldıralım (5. Ünite)	1	-
Kendini tutamamak	Engelleri Kaldıralım (5. Ünite)	1	-
Kendinden geçmek	Engelleri Kaldıralım (5. Ünite)	1	-
Dünyaya gelmek	Ömür Dediğin (8.Ünite)	1	-
Baş etmek	Ömür Dediğin (8.Ünite)	1	-
Can vermek	Ömür Dediğin (8.Ünite)	1	-
Şart koşmak	Ömür Dediğin (8.Ünite)	2	-
Hayata gözlerini yummak	Ömür Dediğin (8.Ünite)	1	-
Toplam		28	

Tabloya göre B1 düzeyinde kullanılan toplam deyim sayısının 27 olduğu tespit edilmiştir. Deyimlere en çok yer verilen Eğitim temasında 6 deyim kullanıldığı görülmektedir. Yorumlar ve Görüşler ile Engelleri Kaldırılabilir temalarında beşer, Gelin Tanış Olalım ve Ömür Dediğin temalarında ise dörder deyim yer almıştır. 1.ünite olan Haberin Var mı? temasında 3 deyim yer verildiği görülmektedir. Kullanım sıklığına bakıldığında “şart koşmak” deyiminin 8.temada 2 kere kullanıldığı saptanmıştır. Kullanılan deyimler hiçbir görsel unsurla desteklenmemiştir.

Tablo 4: *Yedi İklim Ders Kitabı B2 Düzeyi*

Deyim	Tema	N	İlişkilendirilen Görsel Türü
Gözlerine inanamamak	Mesleğimde İlerliyorum (1.Ünite)	1	-
Can atmak	Mesleğimde İlerliyorum (1.Ünite)	1	-
Gözden çıkarmak	Mesleğimde İlerliyorum (1.Ünite)	1	-
Yağ çekmek	Mesleğimde İlerliyorum (1.Ünite)	1	-
Zincir vurmak	Değerlerimiz (2.Ünite)	1	-
Göz göze gelmek	Değerlerimiz (2.Ünite)	1	-
Ders vermek	Değerlerimiz (2.Ünite)	1	-
İyiliği dokunmak	Değerlerimiz (2.Ünite)	1	-
Küçük görmek	Değerlerimiz (2.Ünite)	1	-
Yenik düşmek	Değerlerimiz (2.Ünite)	1	-
Dile getirmek	Bir Ömür Böyle Geçti (3.Ünite)	1	-
Kollamak	Bir Ömür Böyle Geçti (3.Ünite)	1	-
Elde etmek	Bir Ömür Böyle Geçti (3.Ünite)	1	-
Kulak ardı etmek	Bir Ömür Böyle Geçti (3.Ünite)	1	-
Örnek olmak	Bir Ömür Böyle Geçti (3.Ünite)	1	-
Göz göze gelmek	Bir Ömür Böyle Geçti (3.Ünite)	1	-
El atmak	Bir Ömür Böyle Geçti (3.Ünite)	1	-
Ölçüyü kaçırmak	Mutfakta Kim Var?	1	-
Saygı duymak	Tercihiniz Nedir? (5.Ünite)	1	-
Tadını çıkarmak	Tercihiniz Nedir? (5.Ünite)	1	-
Sararıp solmak	Tercihiniz Nedir? (5.Ünite)	1	-
Tarihe geçmek	Neler Oluyor Hayatta? (6.Ünite)	1	-
Şansı dönmek	Neler Oluyor Hayatta (6.Ünite)	1	-

Bel bağlamak	Neler Oluyor Hayatta (6.Ünite)	1	-
Gözden geçirmek	Öğrendim, Çalıştım, Başardım (7.Ünite)	1	-
El üstünde tutmak	Misafir Sever misiniz? (8.Ünite)	1	-
Kendi yağıyla kavrulmak	Misafir Sever misiniz? (8.Ünite)	1	-
Hoş geldiniz	Misafir Sever misiniz? (8.Ünite)	1	-
Sağlıcakla kalmak	Misafir Sever misiniz? (8.Ünite)	1	-
Ziyade olmak	Misafir Sever misiniz? (8.Ünite)	1	-
Darısı başına olmak	Misafir Sever misiniz? (8.Ünite)	1	-
Kendini adamak	Misafir Sever misiniz? (8.Ünite)	1	Fotoğraf
Gönül vermek	Misafir Sever misiniz? (8.Ünite)	1	Fotoğraf
Toplam		33	

Tabloya göre B2 düzeyinde toplam 33 deyim tespit edilmiştir. Deyimler kitaptaki tema göre sıralanmıştır. Deyime en çok rastlanan 8. temada toplam 8 deyime yer verildiği görülmektedir. Ardından Bir Ömür Böyle Geçti temasında 7 deyim kullanıldığı saptanmıştır. Değerlerimiz temasında 6, Mesleğimde İlerliyorum temasında 4, Neler Oluyor temasında 3 ve Tercihiniz Nedir temasında yine 3 deyim kullanıldığı tespit edilmiştir. Deyime en az yer verilen Mutfakta Kim Var ve Öğrendim, Çalıştım, Başardım temalarında ise birer deyim tespit edilmiştir. İlişkilendirilen görseller kısmına bakıldığında deyimlerin büyük çoğunluğunun herhangi bir görselle desteklenmediği gözlemlenirken yalnızca 8.temada tespit edilen iki deyim (kendini adamak ve gönül vermek) uygun fotoğraflarla ilişkilendirildiği belirlenmiştir.

Tablo 5: *Yedi İklim Ders Kitabı C1 Düzeyi*

Deyim	Tema	N	İlişkilendiren Görsel Türü
Akın etmek	Spor (1.Ünite)	1	-
Yer vermek	Spor (1.Ünite)	1	-
Yol vermek	Spor (1.Ünite)	1	-
Destan yazmak	Spor (1.Ünite)	1	-
İş çevirmek	Spor (1.Ünite)	1	-
Havlu atmak	Spor (1.Ünite)	1	-

Tadını çıkarmak	Spor (1.Ünite)	1	-
Eli ayağı titremek	Spor (1.Ünite)	1	-
Yerinde duramamak	Spor (1.Ünite)	1	-
Tüyleri diken diken olmak	Spor (1.Ünite)	1	-
İmza atmak	Spor (1.Ünite)	1	-
Ev sahipliği yapmak	Spor (1.Ünite)	1	-
	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	2	-
Rol oynamak	Spor (1.Ünite)	1	-
Elden ayaktan düşmek	Spor (1.Ünite)	1	-
Ele güne muhtaç olmak	Spor (1.Ünite)	1	-
Geniş yürekli olmak	Spor (1.Ünite)	1	-
Soluk soluğa kalmak	Spor (1.Ünite)	1	-
Yeni bir soluk getirmek	Spor(1.Unite)	1	-
Yol açmak	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
El değiştirmek	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Zaman kazanmak	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Ters yüz etmek	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Göz önüne sermek	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Önüne geçmek	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Göz ardı etmek	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
İşe girişmek	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Göze almak	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Görmezden gelmek	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Kaleme almak	Değişen Dünya (2.Ünite)	1	-
Küçük düşürmek	Kelimelerin Büyülü Dünyası (3.Ünite)	1	-
Acı söz yedirmek	Kelimelerin Büyülü Dünyası (3.Ünite)	1	-
Ele vermek	Kelimelerin Büyülü Dünyası (3.Ünite)	1	-
Gözden geçirmek	Kelimelerin Büyülü Dünyası (3.Ünite)	1	-

	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Gönül gözü görmek	Kelimelerin Büyülü Dünyası (3.Ünite)	1	-
Can kulağı ile dinlemek	Kelimelerin Büyülü Dünyası (3.Ünite)	1	-
Göze takılmak	Kelimelerin Büyülü Dünyası (3.Ünite)	1	-
Maymun iştahlı olmak	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Boyun bükmek	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Kuş sütüyle beslemek	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Turnayı gözünden vurmamak	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Deveye hendek atlatmak	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Çiçeği burnunda olmak	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Güllük gülistanlık olmak	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Başında kavak yeli esmek	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Çam devirmek	Canlılar Alemi (4.Ünite)	1	-
Dikkat çekmek	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Ders vermek	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Hüküm sürmek	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Adını taşımak	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Ayakta tutmak	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Baş koymak	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
El atmak	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Ele geçmek	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Göz koymak	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Gözü olmak	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Hüküm vermek	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Kendini vermek	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Son şeklini vermek	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Sus pus oturmak	Tarihe Yolculuk (5.Ünite)	1	-
Ele almak	Bilimin Gözüyle (6.Ünite)	1	-
Yakınlık kurmak	Bilimin Gözüyle (6.Ünite)	1	-

Karşılık vermek	Bilimin Gözüyle (6.Ünite)	1	-
Işık tutmak	Bilimin Gözüyle (6.Ünite)	1	-
Altın harfle yazdırmak	Bilimin Gözüyle (6.Ünite)	1	-
Oyun dışı kalmak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Paniğe kapılmak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Panik olmak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Panik yaratmak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Gözünde büyütme	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Üç beşe bakmamak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Üç aşağı beş yukarı	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Yedi göbeğe dayanmak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Dokuz ay karnında taşımak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Kırk dereden su getirmek	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	2	-
Kırk kapının ipini çekmek	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Kırk öksüzle bir mağarada kalmak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Dokuz köyden kovmak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Kısmeti bağlanmak	Sayılarla Hayat (7.Ünite)	1	-
Bir baltaya sap olamamak	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Dili sürçmek	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Yan gelip yatmak	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Keyif sürmek	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Alın teri dökmek	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Ters gitmek	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
İç geçirmek	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Adını tarihe yazdırmak	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Elden ayaktan düşmek	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Yenik düşmek	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Gözler önüne sermek	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Gün saymak	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Dillere destan olmak	Kişiler, Kişilikler (8.Ünite)	1	-
Toplam		93	

Tabloya göre C1 düzeyinde toplam 93 deyim tespit edilmiştir. Kitapta Spor temasında toplam 18, Tarihe Yolculuk temasında 15, Sayılarla Hayat temasında 14, Kişiler, Kişilikler temasında 13, Değişen Dünya temasında 11, Canlılar Alemi temasında 10 ve Kelimelerin Büyülü Dünyası temasında 7 deyim kullanılmıştır. Tabloya bakıldığında deyim kullanımının temalar arasında eşit bir dağılıma sahip olmadığı görülmektedir. Deyimlerin sıklık oranları incelendiğinde “ev sahipliği yapmak” deyiminin Spor temasında 1, Kişiler, Kişilikler temasında 2 defa kullanıldığı, “kırk dereden su getirmek” deyiminin Sayılarla Hayat temasında 2 kere yer aldığı, “yol açmak” deyiminin Değişen Dünya ve Kişiler, Kişilikler temalarında birer defa kullanıldığı saptanmıştır. Ayrıca “göz ardı etmek” deyimine Değişen Dünya ve Tarihe Yolculuk temalarında da birer kere; “gözden geçirmek” deyimine ise Kelimelerin Büyülü Dünyası ve Tarihe yolculuk temalarında yine birer kere yer verildiği tespit edilmiştir. Kitapta yer alan deyimleri destekleyecek herhangi bir görsel unsur kullanılmamıştır.

Tablo 6: *Yedi İklim Ders Kitabı C2 Düzeyi*

Deyim	Tema	İlişkilendiren Görsel Türü	
		N	
Dil öğrenmek	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Yolculuğa çıkmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Kılavuzluk etmek	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
İlgi duymak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Kendini bulmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
İleri taşımak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Konu edilmek	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Yola çıkmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-

Birbirini kovalamak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Dalgalanıp durmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Toprağı öpmek	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Yanıp kavrulmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Gönlünü konuşurmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Kendine saklamak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Hayal kurmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Var gücüyle çalışmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Kaleme almak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Yola koyulmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Kanıtlamaya çalışmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Yankı bulmak	Kelimelerle Dünya Kurmak (1.Ünite)	1	-
Berhudar olmak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Ömrü çok olmak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Elden çıkarmak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Aşağı yukarı dolaşmak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Can pazarı	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-

Fırça yemek	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Kal gelmek	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Ele almak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Makbul kılmak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Yol vermek	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Ciğeri beş para etme- mek	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Gem vurmak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	Karikatür
Ağzı yanmak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Hoşbeş etmek	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Ayakta duramamak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Yürümeye mecali kal- mamak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Aklını başından almak	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Elde etmek	Türkçenin İncelikleri (2.Ünite)	1	-
Görünür olmak	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
İlgi görmek	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
Nesilden nesile aktar- mak	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
Zaman tüketmek	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
Değer katmak	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
Estetik katmak	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
Sebep olmak	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
Akına uğramak	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
Hayranlık uyandırmak	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-

Görmezlikten gelmek	Modanın Kalbi (3.Ünite)	1	-
Mensup olmak	Bilimin Ötesinde (4.Ünite)	1	-
Fiyat bilmek	Bilimin Ötesinde (4.Ünite)	1	-
Kader birliği etmek	Bilimin Ötesinde (4.Ünite)	1	-
Ağırlığını yüklenmek	Bilimin Ötesinde (4.Ünite)	1	-
Üstünde bulundurmak	Bilimin Ötesinde (4.Ünite)	1	-
Uykuya dalmak	Bilimin Ötesinde (4.Ünite)	1	-
Kontrol altına almak	Bilimin Ötesinde (4.Ünite)	1	-
Meydana gelmek	Bilimin Ötesinde (4.Ünite)	1	-
Ön plana çıkarmak	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-
Başında paralanmak	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-
Boğaz boğaza gelmek	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-
Aklı başına gelmek	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-
İlgi çekmek	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-
Hakkın rahmetine ka- vuşmak	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-
Dolup taşmak	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-
İleri gelenler	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-
Dünya evine girmek	Kültür Aynamızdan Yan- sımlar(5.Ünite)	1	-

İşi yoluna girmek	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Ayağı kalmak	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Düşman başına	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Canından bezmek	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Çizmeyi aşmak	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Canla başla çalışmak	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Kavgaya tutuşmak	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	Karikatür
Canı çekmek	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
İş çıkırından çıkmak	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Katıla katıla gülmek	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	Karikatür
Gözleri fal taşı gibi açmak	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Eksik etmemek	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
İçten pazarlıklı olmak	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Baş köşeye almak	Kültür Aynamızdan Yan-sımlar(5.Ünite)	1	-
Göz teması kurmak	İletişim Dünyası (6.Ünite)	1	-
Haber vermek	İletişim Dünyası (6.Ünite)	1	-
Söz etmek	İletişim Dünyası (6.Ünite)	1	-

Sinyal göndermek	İletişim Dünyası (6. Ünite)	1	-
Koşar adım gitmek	Hayat Dersleri (7. Ünite)	1	-
Yorgunluk çıkartmak	Hayat Dersleri (7. Ünite)	1	-
Göz kamaştırmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Gözden kaybolmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
El bebek gül bebek bakmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Düşüncelere dalmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Düşünüp durmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Gönülden geçmek	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Hayat bulmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Heyecan uyandırmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
İçin için ağlamak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
İçinde bulunmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
İçine doğmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Karşısına gelmek	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Kulağına erişmek	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Nur içinde yatmak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-
Cesaretini toplamak	Gezi, Deneme, Makale (8. Ünite)	1	-

Başından geçmek	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Küçük düşürmek	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Açığa çıkartmak	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Şaha kalkmak	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Canla başla çalışmak	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Canından bezmek	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Aklı başına gelmek	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Çıgırından çıkmak	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Tahammül etmek	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Dili çözülmek	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Har vurup harman savurmak	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Gözdağı vermek	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Meydan vermek	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Göz hapsine almak	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Göz önünde tutmak	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-
Gözden kaybolmak	Gezi, Deneme, Makale (8.Ünite)	1	-

Toplam

116

Tabloya göre C2 düzeyinde toplam 116 deyim kullanıldığı tespit edilmiştir. Kitapta Gezi, Deneme, Makale temasında 31, Kültür Aynamızdan Yansımalar temasında 23, Kelimelerle Dünya Kurmak temasında 20, Türkçenin İncelikleri temasında 18, Modanın Kalbi temasında 10, Bilimin Ötesinde temasında 8, İletişim Dünyası temasında 4 ve Hayat Dersleri temasında 2 deyim yer almıştır. Sıklık oranına bakıldığında her deyim birer defa kullanıldığı görülmektedir. Deyimler kitapta büyük oranda herhangi bir görsel unsur kullanılmadan yer almaktadır fakat Kültür Aynamızdan Yansımalar temasında yer verilen “kavgaya tutuşmak” ve “katıla katıla gülmek” deyimleri bir karikatürle desteklenmiştir.

2. Yedi İklim ders kitaplarında seviyeler arasında (A1, A2, B1, B2, C1, C2) ortak kullanılan deyimlere ait bulgular

Tablo 7: *Seviyeler Arasındaki Ortak Deyimler*

Deyimler	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Gözünüz aydın	X	X	X			
Gözden geçirmek	X		X	X	X	
Dünyaya gelmek		X	X			
Darısı başına olmak		X		X		
Ders vermek		X		X	X	
Gurur duymak		X	X			
Dikkat çekmek		X			X	
Hoş geldiniz		X		X		
Elde etmek			X	X		X
Hayalini kurmak			X			X
Ele almak					X	X
Can kulağıyla dinlemek			X		X	
Küçük düşürmek					X	X
Kaleme almak					X	X
Yol vermek					X	X
Tadını çıkarmak				X	X	
El atmak				X	X	
Yenik düşmek				X	X	

Tablo 7 incelendiğinde seviyeler arasında ortak kullanıldığı tespit edilen 18 deyim bulunmaktadır. “Gözden geçirmek” deyimini A1, B1, B2 ve C1 olmak üzere 4 seviyede de kullanılmıştır. “Elde etmek” deyiminin B1, B2 ve C2, “gözünüz aydın” deyiminin A2, B2 ve C1, “ders vermek” deyiminin ise yine A2, B2 ve C1 seviyelerinde ortak olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Ardından “dünyaya gelmek” ve “gurur duymak” deyimleri A2 ve B1 seviyelerinde; “darısı başına olmak” deyimini A2 ve B1; “dikkat çekmek” deyimini A2 ve C1; “hoş geldiniz” deyimini A2 ve B2; “hayalini kurmak” deyimini B1 ve C1; “ele almak” deyimini C1 ve C2; “can kulağıyla dinlemek” deyimini B1, C1; “küçük düşürmek”, “kaleme almak” ve “yol vermek” deyimleri C1 ve C2 seviyelerinde; “tadını çıkarmak”, “el atmak” ve “yenik düşmek” deyimlerinin ise B2 ve C1 seviyelerinde ortak olarak kullanıldığı görülmektedir. Tabloda “gözünüz aydın” deyiminin A1, A2 ve B1 düzeylerinde pekiştirilme amacıyla ortak kullanıldığı söylenebilir. Sarmal bir yapıda dağılım gösteren diğer deyimler ise bir sonraki düzeyde hatırlatma amacıyla kullanılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Dil öğretilirken amaç sadece günlük yaşamı devam ettirmek, iletişimi kolaylaştırmak değil aynı zamanda hedef dilin kültürünü ve söz varlıklarını öğretmek de olmalıdır. Dil öğrenmek demek o dilin kültürel unsurlarını da öğrenmek demektir çünkü dili anlamlandırma süreci bir topluma ait çeşitli dilsel öğeleri bilmekle tamamlanmaktadır. Dilin söz unsurlarını ise kalıplaşmış sözcükler, atasözleri ve deyimler oluşturur. Deyimler genellikle gerçek anlamı dışında farklı bir yan anlama sahip, anlatımın etkili ve çarpıcı olmasını sağlayan kalıplaşmış sözcük gruplarıdır. Dilin doğru bir şekilde kullanılmasında önemli bir etken olan deyimler çarpıcı ve açıklayıcı olmalarından dolayı en az dil bilgisi kadar önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple deyimler, yabancılara Türkçe öğretiminde de oldukça önemlidir.

Yabancılara Türkçe öğretilirken kültür aktarımı yapılan birincil kaynaklar ders kitaplarıdır. Zira kitapların içinde yer alan metinler ve diyaloglar dil öğretimini kolaylaştıran unsurlardır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan kaynak kitaplarda deyimlerin sıkça yer aldığını görülmektedir. Dil öğrenirken en kolay ulaşılan materyaller ders kitapları olduğuna

göre dil eğitiminde söz varlıklarının, dolayısıyla dil ve kültürün aktarımı da kitaplarla sağlanmaktadır. Bu çalışma kapsamında Yedi İklim (A1, A2; B1, B2; C1, C2) kitaplarında ne kadar deyim kullanıldığı, kullanım sıklığı ve ilişkilendirilen görsel unsurların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Kitaptaki her seviye tek tek incelenmiş ve bunun sonucunda A1 düzeyinde 8, A2 düzeyinde 21, B1 düzeyinde 27, B2 düzeyinde 33, C1 düzeyinde 93 ve C2 düzeyinde 116 olmak üzere toplam 298 deyim tespit edilmiştir. Deyim sayısının seviyelere göre artış gösterdiği görülmüştür. Bu sonuçlara bakıldığında başlangıç seviyelerinde deyim sayısının az olmasının sebebinin kitapta incelediğimiz metinlerde kullanılan ifadelerin kısa olmalarından kaynaklı olduğu söylenebilir. Başlangıç düzeyinden orta düzeye, orta düzeyden ileri düzeye bakıldığında kullanılan metinlerin kapsamının genişlemesi ve kitaptaki ifadelerin artması kullanılan deyimlerde de artış olmasını sağlamıştır. Bu artış aynı zamanda öğrencilerin de düzeyinin artmasıyla mecaz anlamları kavrayabildiklerini ve soyut düşünme becerilerinin geliştiğini göstermektedir.

Seviyeler arasında düzenli bir artış olduğunu söylemek mümkün olsa da deyimlerin tek bir seviye içindeki ünitelerde mevcut dağılımının düzenli olduğu söylenemez. Örneğin C2 seviyesinde Gezi, Deneme, Makale ünitesinde 31 deyim yer almaktayken Hayat Dersleri ünitesinde sadece 2 deyim kullanılmıştır. Deyimlerin sıklık oranlarına bakıldığında çoğu deyimünite içinde bir kere kullanıldığını görmek mümkündür. Bütün seviyeler incelendiğinde “gözden geçirmek” deyiminin A1, B1, B2 ve C1 seviyeleri olmak üzere en çok kullanılan deyim olduğu saptanmıştır.

Tespit edilen 298 deyimünin görsellerle ilişkilendirilmesine bakıldığında 4 karikatür ve 3 fotoğraf olmak üzere sadece 7 görsel unsur kullanıldığı görülmektedir. Kendi anlamından uzak, mecaz ifadeler içeren deyimlerin doğrudan aktarılması öğrencilerin cümleleri anlaması açısından zor olabilmektedir. Özellikle başlangıç düzeyinde görsel unsurlar kullanarak anlamayı kolaylaştırmak mümkünken kitaplarda çoğunlukla herhangi bir görsele yer verilmemiştir.

Tüm bu sonuçlar neticesinde Yedi İklim kitaplarında deyim kullanım sıklığının başlangıçtan ileri seviyeye doğru arttığı; seviyeler arasındaki sözcük, cümle ve metinler de incelendiğinde kitaplardaki seviyeler arasında farklı

deyimlerin kullanıldığı görülmüştür. Deyime en fazla rastlanan seviyenin C2 olduğu tespit edilmiştir.

Çakır (2020)'ın "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Yedi İklim Kitap Setinin Anonim Türk Halk Edebiyatı Unsurları Açısından Değerlendirilmesi" çalışmasında Yedi İklim setlerinde A2 seviyesinde 47, B1 seviyesinde 99, B2 seviyesinde 176, C1 seviyesinde 186 ve C2 seviyesinde 178 deyim tespit edilmiştir. Yapılan çalışmaya bakıldığında Yedi İklim setlerinde her seviye için kullanılan deyim sayısının giderek arttığı görülmektedir. Çalışmalar bu anlamda benzerlik göstermektedir.

Gündoğdu (2019) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarını kültürlerarası iletişim yaklaşımı bakımından değerlendirdiği çalışmasında farklı ders kitaplarında yer alan deyimleri incelemiştir. Kitaplarda yer alan deyimlerin yetersiz olduğu ve eğitim setlerinin birbiri arasında ortak deyim kullanımının olmadığı sonucuna varmıştır. Çalışmada deyim kullanımına bakıldığında bu çalışmaya paralel olarak temalar arasında deyim kullanımının dengeli bir dağılım göstermediği anlaşılmaktadır.

Hayran ve Yazıcı (2020) yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan kitaplardaki deyimler ile ilgili hazırladıkları çalışmada Yeni Hitit, Gazi Yabancılar için Türkçe ve Yedi İklim kitaplarından oluşan toplam on dört ders kitabını incelemiştir. Çalışmada tekrar tekrar kullanılan deyimlerin günlük yaşantıda en çok karşılaşılan durumlarla ilgili olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışma sonucunda deyimlere en çok yer veren kitabın Yedi İklim olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada kitaplardaki deyim kullanımının seviyelere göre artış göstermesinin tespit edilmesi bu çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Öneriler

Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımının yeri oldukça büyüktür. Dilimizi öğrenen her birey kültürümüzden birer parça taşımaktadır. Deyimleri de kültürümüzden ayrı düşünmek mümkün olmadığı için gerek derslerde gerekse de kitaplarda deyim kullanımı önemsenmesi gereken bir mevzudur. Bu anlamda kültür aktarımını sağlıklı bir şekilde sağlamak ve akılda kalıcılığı artırmak için deyimleri farklı görsel unsurlarla destekleye-

rek sunmak faydalı olacaktır. Deyimler kullanım şekilleri itibarıyla bolca mecaz içerdikleri için anlaşılması kolay ifadeler değildir. Bu sebeple deyimler konusu yalnızca metinlerde veya etkinliklerde değil, ayrı bir başlık olarak ele alınmalıdır. Ayrıca deyim öğretiminde deyimler karikatür gibi görsel materyallerle desteklenmeli ve öğrenme hem eğlenceli hem de kalıcı hale getirilmelidir.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Çalışmada çıkar çatışmasına yol açacak herhangi bir husus bulunmadığını ve araştırmanın tüm süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan ederiz.

Kaynakça

- [1] Akar, Y. (1994). Deyimlerde güçlü ve etkin anlatım. *Dil Dergisi*, (18), 32-36.
- [2] Aksan, D. (1976). Eski Türk yazı dilinin yaşıyla ilgili yeni araştırmalar. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 23(1975-1976), 133-141.
- [3] Aksan, D. (2015). *Her yönüyle dil*. Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları.
- [4] Brosh, H. (2013). Proverbs in the arabic language classroom. *International Journal of Humanities and Social Science*. 3(5). 19-29.
- [5] Bulut, M. (2013). Türkçe eğitimi ve öğretiminde dil ve kültür aktarımı aracı olarak atasözleri ve deyimlerin önemi. *Electronic Turkish Studies*, 8(13). 570-572.
- [6] Ciccarelli, A. (1996). Teaching culture through language: suggestions for the Italian language class. *Italica*. 73(4), 563-576.
- [7] Çakır, R. (2020). Yabancı dil olarak türkçenin öğretimi alanında hazırlanan yedi iklim kitap setinin anonim Türk halk edebiyatı unsurları açısından incelemesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 3(2), 206-230.
- [8] Delisle, J., & Derkunt, J. Ü. (2001). Çeviri yöntemleri için söylem çözümlemesi. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi.
- [9] Elçin, Ş. (1986). *Halk edebiyatına giriş*. Ankara:Kültür ve Turizm Bakanlığı.

- [10] Evsen, Ş. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde deyimlerin hikâyeleri ile öğretimi* (Yüksek lisans tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi.
- [11] Erdoğan, G. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretimine yönelik ders kitaplarının atasözleri ve deyimler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi.
- [12] Gairns, R., & Redman, S. (1986). *A guide to teaching and learning vocabulary*. Cambridge University Press.
- [13] Gündoğdu, İ. (2019). *Kültürler arası iletişim yaklaşımı açısından Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki deyimler* (Yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- [14] Hayran, T., & Yazıcı, H. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan deyimler üzerine bir inceleme. *Turkish Journal of Social Research/Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(2), 433-449.
- [15] Melanlıoğlu, D. (2013). Kültürler arası iletişim odaklı yaklaşım, M. Durmuş ve A. Okur (Ed.), *Yabancılar Türkçe öğretimi el kitabı içinde*. (ss.129-134), Ankara:Grafiker Yayınları,
- [16] Ökten, C.E. ve Kavanoz S. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimini hedefleyen ders kitaplarında kültür aktarımı, *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9/3 (Winter), 845-862.
- [17] Özkan, E. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında Türk kültür öğeleri olarak atasözleri ve deyimler. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 4(3), 295-300.
- [18] Serin, N., & Mert, O. (2022). Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti'yle bu kitapları kullanan öğrencilerin söz varlığının karşılaştırılması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (27), 140-162.
- [19] Tekin, E. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında atasözü ve deyimlerin öğretim stratejileri üzerine bir durum tespiti* (Yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi.
- [20] Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

[21] Varışoğlu, B., Şahin, A. & Göktaş, Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1767-1781.

[22] Yusufoglu, S. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük bilgisi öğretiminin anlam ve gösterge paralellüğinden hareketle kültürel aktarıma etkisi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi: Ankara.

Extended Abstract

In today's world, the desire to learn a second language is increasing. People have begun to feel the need to learn a foreign language in all areas of life. Turkey's position with its geographical structure and changing conditions shows that it has opened up to the world in many ways. From this point of view, studies on teaching Turkish as a foreign language have started to gain great importance and speed. In teaching Turkish to foreigners, cultural transfer and therefore vocabulary have a great place. While teaching the language, a lot of importance is given to the stereotyped expressions in the target language, elements such as proverbs and idioms. For this reason, the books in the teaching of Turkish as a foreign language and the studies on the vocabulary in these books are also included in the literature. Idioms that metaphorically reflect the way societies perceive the world, their way of life and their culture; constitutes a very important part of the vocabulary of languages. Idioms that greatly enrich a language help individuals to use the language properly and effectively. Although the idioms are short, they add clear expressions to the language and create a striking effect. For this reason, it has an important place in language teaching as much as grammar. Knowing the vocabulary of a language, therefore its idioms, provides a lot of convenience in language learning. Idioms contribute to the development of individuals' comprehension, expression, reading, writing and listening skills as well as using Turkish in a comprehensible and correct way. Therefore, it is not easy for individuals who lack idiom knowledge to use that language effectively. In this study, idioms in each level (A1, A2, B1, B2, C1, C2) in the "Yedi İklim Textbooks" used as textbooks in teaching Turkish as a foreign language were determined one by one, and it was tried to determine the visuals associated with the frequency of use of idioms. The aim of the study is to determine the usage of idioms in "Yedi

İklim Textbooks” at different levels and the way they are associated with visual materials. Simultaneous triangulation, one of the mixed research designs, was used in the study. The data determined using the frequency table were analyzed through both content analysis and descriptive statistics. As a result of the study, a total of 298 idioms were identified at all levels, 8 at A1 level, 21 at A2 level, 27 at B1 level, 33 at B2 level, 93 at C1 level and 116 at C2 level. It was observed that the number of idioms increased according to the levels. Considering these results, it can be said that the reason for the low number of idioms at the beginning levels is due to the shortness of the expressions used in the texts we examined in the book. Looking at the beginner level, intermediate level, intermediate level and advanced level, the expansion of the texts used and the increase in the expressions in the book led to an increase in the idioms used. This increase also shows that with the increase in the level of learners, they can comprehend metaphorical meanings and their abstract thinking skills develop. As a result of all these results; When the words, sentences and texts between the levels were examined, it was seen that different idioms were used between the levels in the books. It has been determined that the most common level of idiom is C2. As a result of the study, when other studies in the literature are examined, it has been determined that there are many similarities between our study and other studies. In the studies where different books are compared, it is stated that the book that gives the most place to idioms is Yedi İklim Textbooks, the number of idioms used in the books increases with the increase in the levels, and there is no commonality of idioms in the books. From these perspectives, the study shows parallelism with the others. In order to ensure the permanence of the teaching, it is necessary to transfer the culture correctly. For this, it will be useful to present the idioms by supporting them with different visual elements in order to increase the memorability. Idioms are not easy to understand because they contain a lot of metaphors in terms of their usage. For this reason, the subject of idioms should be handled as a separate topic, not only in texts or activities. In addition, idioms should be supported with visual materials such as cartoons in teaching idioms and learning should be made both fun and permanent.